Region Stockholm

Välkommen

Introduktion till klimat- och regionutvecklingsnämnden

Region Stockholm

Inbjudan

Introduktion till klimat- och regionutvecklingsnämnden

Välkommen till en introduktion av den nya nämnden klimat- och regionutvecklingsnämnden. Introduktionen riktar sig dig som är förtroendevald inom klimat- och regionutvecklingsnämnden och till dig som politisk sekreterare med klimat och regionutveckling som ansvarsområde.

Datum: Torsdagen den 31 augusti 2023

Tid: 09:00-15:00.

Plats: Life City, Solnavägen 3h, 113 63 Stockholm

Introduktionsdagen riktar sig dig som är förtroendevald inom klimat- och regionutvecklingsnämnden.

Anmälan
Skicka anmälan via e-post till ronny.colner@regionstockholm.se senast den 24 augusti 2023.

Välkomna

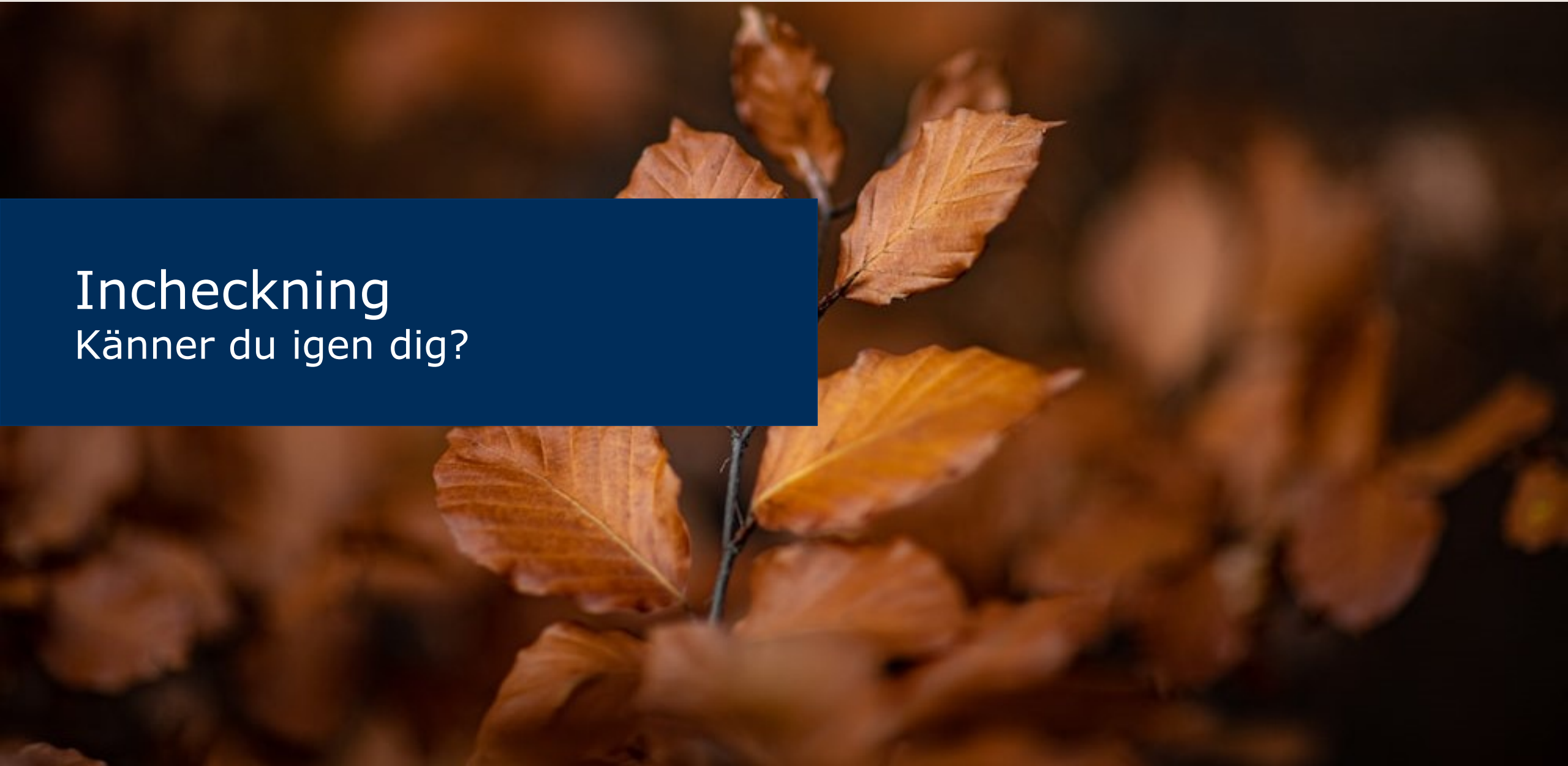
Gustav Hemming

Program

Program

08:30-09:00	**Kaffe och frukost**
09:00-10:00	**Inledning och introduktion till regional utveckling – uppdrag och arbetssätt**
10:00-12:00	**Dialog i mindre grupper efter teman**
12:00-13:00	**Lunch**
13:00-14:30	**Att vara förtroendevald i Region Stockholm** - **Inledning av regiondirektöre** Emma Lennartsson - **Introduktion till regionledningskontoret** Rickard Sundbom - **Vad innebär det att vara nämndsledamot** Ronny Colner
14:30-15:00	**Avslutning med fika** Avslutning på dagen och förberedelser inför sammanträdet.
15:00	**Nämndsammanträde**

Region Stockholm

Incheckning

Känner du igen dig?

Utveckling och regionplanering Regionledningskontoret

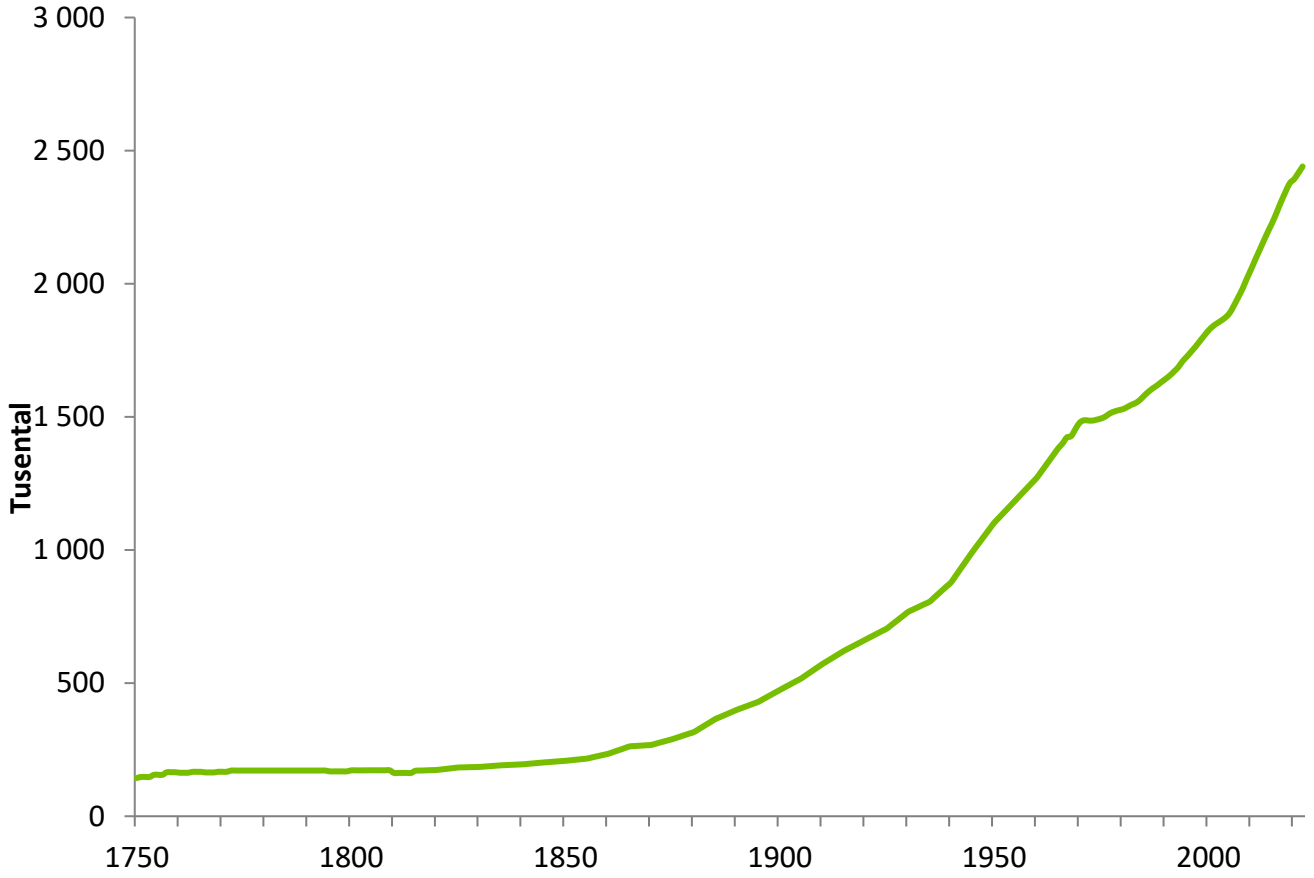
Vi leder och samordnar arbetet för en hållbar utveckling i Stockholmsregionen..

Europas mest attraktiva storstadsregion

Stockholmsregionen växer

Länets folkmängd, 1750-2021

En attraktiv storstadsregion

Sveriges tillväxtmotor
med nästan en tredjedel
av Sveriges BNP

2,5 miljoner invånare

Stark befolkningstillväxt:
2022 + 25 000 invånare
2060 + 900 000

Högt rankad
internationellt inom
innovation, tillväxt och
hållbarhet

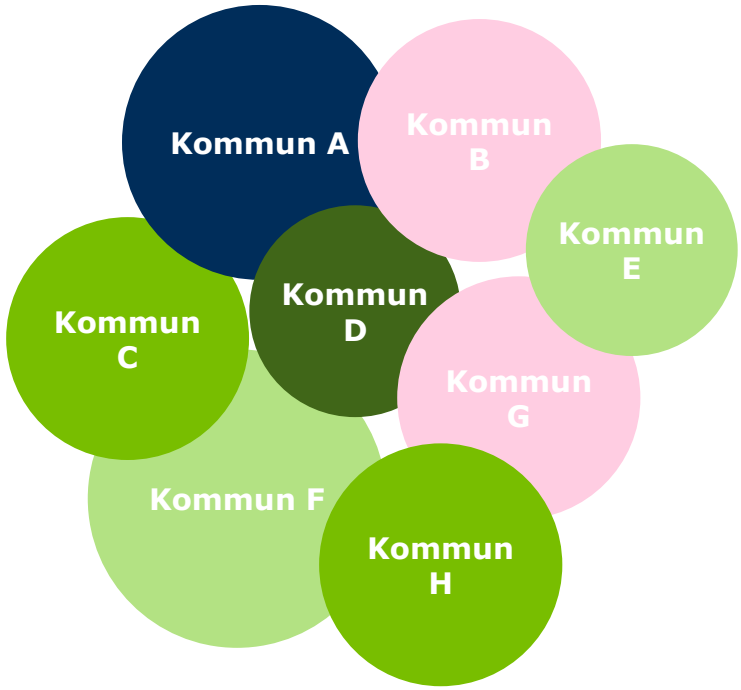
Mer än 60 år av regionplanering

- **1952** Regionplanekontoret bildas
- **1971** Landstinget inklusive Stockholms stad bildas
- **1987** Särlagstiftning om regionplanering i Stockholms län, och PBL
- **2019** Region Stockholm bildas, tillväxtansvar och nytt i PBL om regional fysisk planering

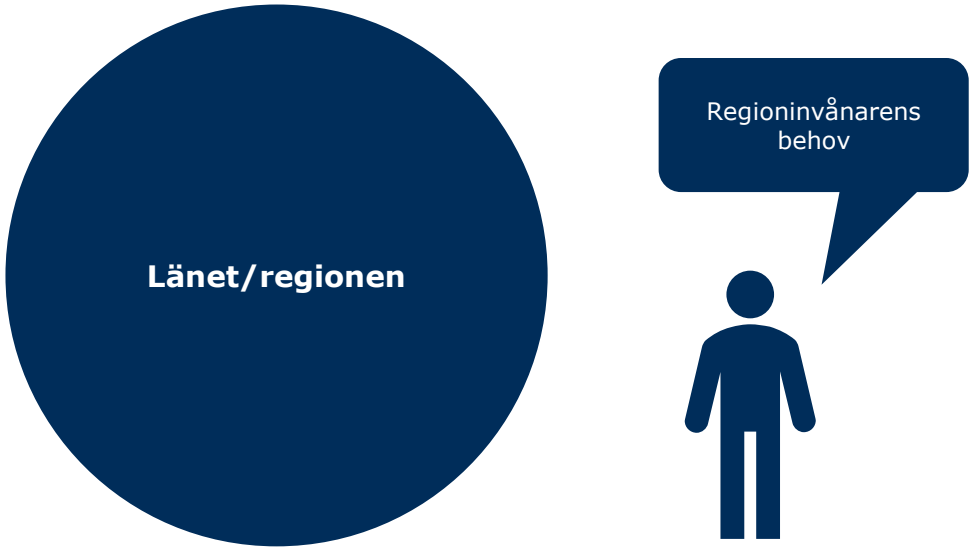

Ett regionalt perspektiv på samhällsutveckling

Ett aggregerat kommunalt utvecklingsperspektiv

Ett regionalt utvecklingsperspektiv

Ramar och styrning

- Plan- och bygglag
- Lag om regionalt utvecklingsansvar och förordning om regionalt tillväxtarbete
- Regionens budget
- Policys, riktlinjer och strategier

§

Regionalt utvecklingsansvar

- Regionalt tillväxtarbete
  1. Utarbeta och fastställa en strategi för länets utveckling och samordna insatser för genomförandet av strategin
  2. Fastställa mål och prioriteringar för det regionala kompetensförsörjningsarbetet och tillhandahålla bedömningar av länets kompetensbehov
  3. Besluta om användningen av vissa statliga medel för regionalt tillväxtarbete
  4. Följa upp, utvärdera och till regeringen redovisa resultaten
- Transportinfrastruktur
  - Upprätta och fastställa länsplaner för regional transportinfrastruktur.
- Samverkan och samråd
  - Samverka med länets kommuner, länsstyrelsen och övriga berörda statliga myndigheter.
  - Samråda med berörda organisationer och näringslivet i länet.

- *Lag (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar*
- *Förordningen om regionalt tillväxtarbete (Lag 2019:944)*
- *Förordning (1997:263) om länsplaner för regional transportinfrastruktur*

Regional fysisk planering

- Regionen ska:

1. Utreda regionala frågor av betydelse för länets fysiska miljö
2. Region Stockholm upprättar och ansvarar för ändringar av regionplanen. Planen antas av regionfullmäktige.
3. Lämna underlag om regionala frågor av betydelse för länets fysiska miljö till länsstyrelsen, andra berörda regioner och de kommuner, regionala kollektivtrafikmyndigheter och andra myndigheter som berörs
4. Yttra sig över förslag till översiktsplaner inom länet och hur dessa planer förhåller sig till regionplanen
5. Verka för insatser som kan bidra till att det långsiktiga behovet av bostäder kan tillgodoses
6. Verka för insatser som kan bidra till att minska länets klimatpåverkan och dess effekter.

- *Plan- och bygglag (2010:900) 7 kap Regional fysisk planering*
- *Regionplan (Lag 2018:1732)*

Så arbetar vi för att utveckla Stockholmsregionen

Verksamhetsområden

Tillväxt – och näringslivsutveckling

Klimat och energi

Infrastruktur

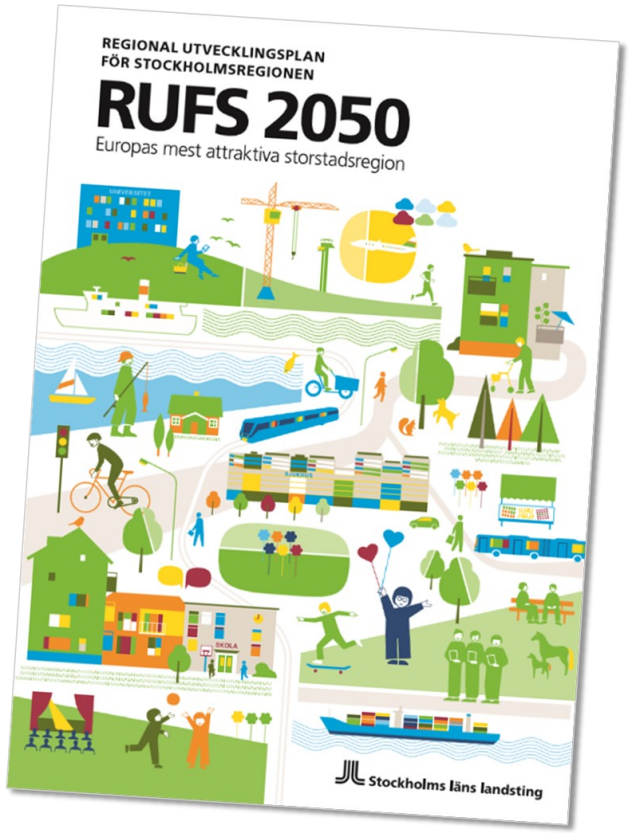

Regionplanering

Finansiering

Statistik och analys

Internationellt samarbete

Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen

Planering och byggande

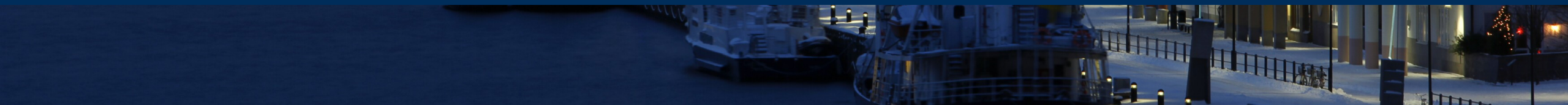
Tillväxtfrågor

Region Stockholms styrdokument

Region Stockholm

Länk till film om RUFS 2050

Europas mest attraktiva storstadsregion

Region Stockholm

Temafördjupningar

1. Klimat/hållbar energi
2. Landsbygd/skärgård/besöksnäring
3. Rumslig struktur/plankarta
4. Finansiering

Region Stockholm

Grupper: temafördjupningar kl 10.15

Grupp 1 – börjar i rum 1 Gustav Hemming Maria Fälth Swapna Sharma Johan Sanne Märta Martin-Åkesson Andrea Irving	**Grupp 2 – börjar i rum 2** Anna Malm Kelfe Carl Melin Jesper Wiklund Busra Lina Kocaturk Ann-Christin Larsson Frickner Rolf Lindell
Grupp 3 – börjar i rum 3 Naira Pereira Cunha Per Gustavsson Ellinor Vikman Rindevall Kristina Lång Carina Wellenius	**Grupp 4 – börjar i rum 4** Magnus Nilsson Emilia Wikström Melin Marianne Berg Ekbom Lisa Rasmussen Peter Frej

Region Stockholm

Tema: Klimat och hållbar energi

Johanna Lampinen Dunér
Helena Näsström

Uppdrag utifrån lagstiftningen

- Regionen ska verka för insatser som kan bidra till att minska länets klimatpåverkan och dess effekter
- Ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet ska vara en integrerad del i analyser, strategier, program och insatser i det regionala tillväxtarbetet
- Regionalt tillväxtarbete – insatser för att skapa en hållbar regional tillväxt och utveckling

Uppdrag i budget 2023

Energi- och elförsörjning

- långsiktig och stabil energiförsörjning avgörande för klimatomställning, bebyggelse- och transportutveckling samt tillväxt och näringsliv
- trygg elförsörjning kritisk för Region Stockholms verksamheter
- utreda hur Region Stockholm kan bli en kraftsamlande aktör

Klimat

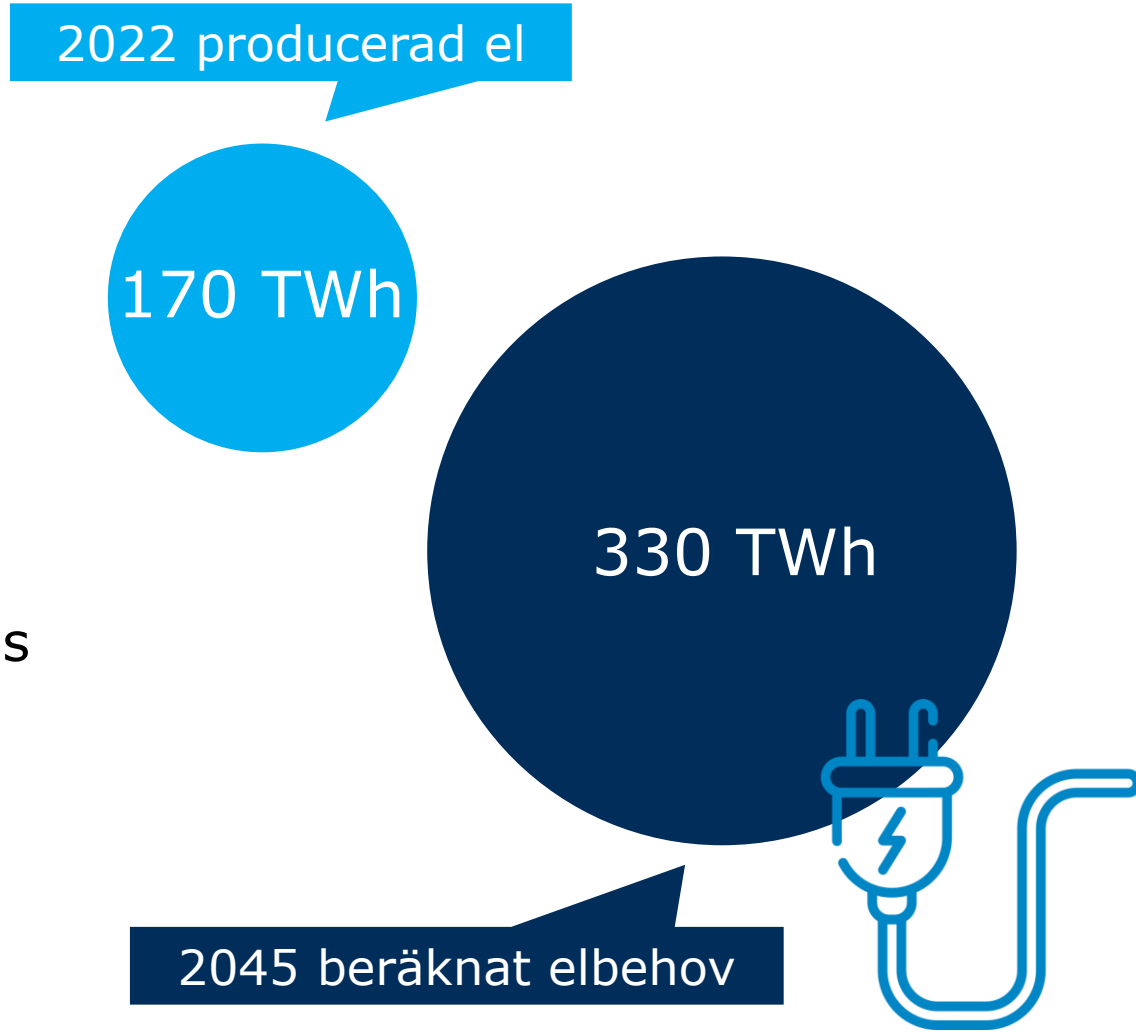
- säkerställa att Klimatarena Stockholm övergår till Region Stockholms ordinarie verksamhet när projekttiden löper ut
- föreslå en långsiktig finansieringslösning för Klimatarena Stockholm som inte bygger på medlemsavgifter

Ny regional utvecklingsplan

- klimat, klimatanpassning & elförsörjning är regionala frågor enligt aktörerna

Utmaningar för elförsörjningen

- Tillräcklig elförsörjning för elektrifiering och omställningens behov – elbehovet fördubblas till 2045
- Utbyggnad av kraftledningar – konkurrens om marken
- Säkerhets- och beredskapsperspektivet

Utmaningar klimat & klimatanpassning

- Minska fossila drivmedel och öka resande med gång-, cykel- och kollektivtrafik
- Minska plasten som bränns i fjärrvärmeverken
- Minska utsläpp, värna miljö och människors hälsa och samtidigt tillgodose behov av bostäder
- Hur använda kolsänkor, koldioxidfångst och –lagring?
- Minska konsumtionsbaserade utsläpp
- Klimatanpassa samhället trots bristande styrmedel och avsaknad av enhetliga modeller & statistik

Så här jobbar vi med energi och klimat

Regionalt elförsörjningsforum (REST), Klimatarena Stockholm, internt inom Region Stockholm

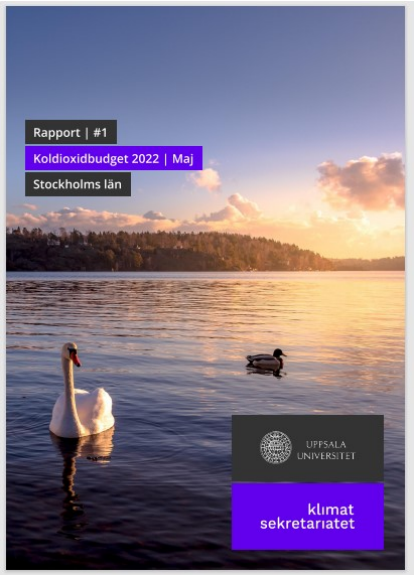
Utlyser medel till projekt eller forskningsprojekt som går i linje med intentionerna i RUFS/Klimatfärdplanen

Klimatfärdplan 2050

Gemensam Lägesbild inom REST
Planera för Elförsörjning, uppföljning av Klimatfärdplanen, koldioxidbudget, statistikportal

Regionalt Elförsörjningsforum i Stockholms län REST

REST bildades i december 2022

för att möta de långsiktiga utmaningarna i länets elförsörjning genom samverkan mellan aktörer

Aktörer: Region Stockholm, Länsstyrelsen, Ellevio, Svenska Kraftnät, E.ON, Vattenfall och Stockholms Exergi

Läs mer här: Gemensamt krafttag för länets elförsörjning - Region Stockholm

Region Stockholm

Tema: Landsbygd, skärgård och besöksnäring

Tove Ellingsen
Anna Bohman Enmalm

Politiskt uppdrag:
Regional utveckling - Landsbygd och skärgård

Region
Landsbygdspolitikens övergripande mål är en livskraftig landsbygd med likvärdiga möjligheter till företagande, arbete, boende och välfärd som leder till en långsiktigt hållbar utveckling i hela landet.

Regering
Nationell strategi för hållbar regional utveckling i hela landet 2021–2030. Den regionala utvecklingspolitiken och ska samordnas med bland annat landsbygdspolitiken.

EU
CAP - Common Agricultural Policy – EU:s gemensamma jordbrukspolitik.

Lägesbild

- Ca. 160 000 invånare på landsbygd och i skärgård – Sveriges tredje största landsbygdslän sett till befolkning
- 30 000 öar i skärgården – utspridd geografi
- 10 000 bofasta i skärgården – en åldrande befolkning
- 50 000 fritidshus i skärgården – befolkas mest på sommaren
- 1500 registrerade företag i över 250 olika branscher – få arbetsplatser/kompetensbrist

Hur vi jobbar

Strategiskt

- RUFS samt Landsbygds- och skärgårdsstrategi med tillhörande handlingsplan
- Regionala skogsstrategin
- Stockholms läns livsmedelsstrategi
- Regionala serviceprogrammet

Samverkan och nätverk

- Nordiska skärgårdssamarbetet
- Regionala skärgårdsrådet
- Skärgårdens exekutivkommittén
- Fiskenätverk

Besöksnäring

- Stärka och utveckla besöksnäringen med målet att göra Stockholmsregionen till Europas mest attraktiva storstadsregion.

- Från pulserande storstad till världsunik landsbygd och skärgård – Stockholmsregionen har många starka besöksanledningar!

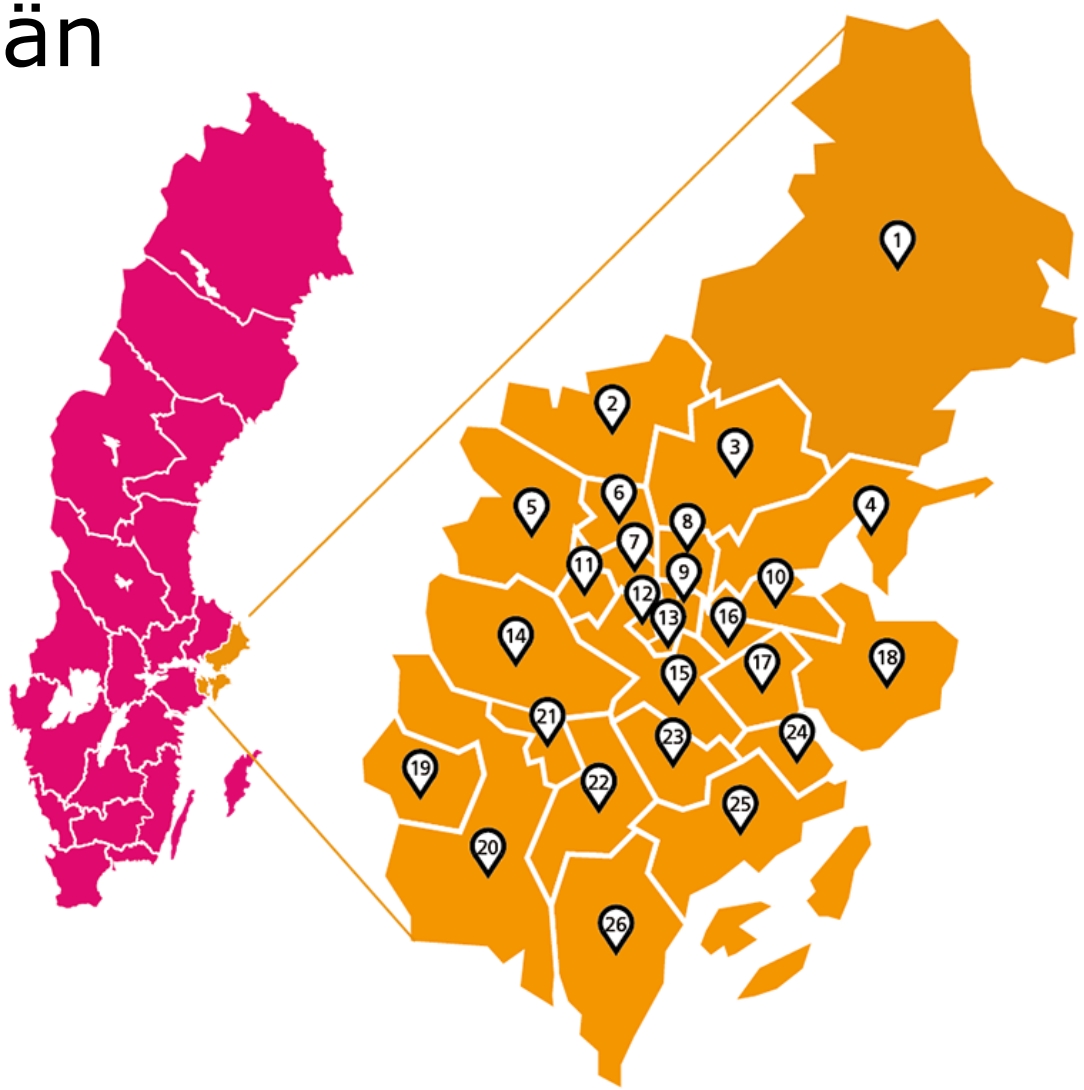
- Länsövergripande strategisk samverkan saknas (finns i övriga regioner). Förstudie genom Besökskraft Stockholmsregionen - i steg 2 utvecklar vi en regional samverkansarena för stärkt hållbar besöksnäring i länet – är efterlängtat.

- Tar fram långsiktig plan för säsongsförlängning i skärgården.

Region Stockholm

Stockholms län

1 Norrtälje
2 Sigtuna
3 Vallentuna
4 Österåker
5 Upplands-Bro
6 Upplands Väsby
7 Sollentuna
8 Täby
9 Danderyd
10 Vaxholm
11 Järfälla
12 Sundbyberg
13 Solna
14 Ekerö
15 Stockholm
16 Lidingö
17 Nacka
18 Värmdö
19 Nykvarn
20 Södertälje
21 Salem
22 Botkyrka
23 Huddinge
24 Tyresö
25 Haninge
26 Nynäshamn

Region Stockholm

Vad ingår i besöksnäringen?

resa – bo – äta – göra – handla

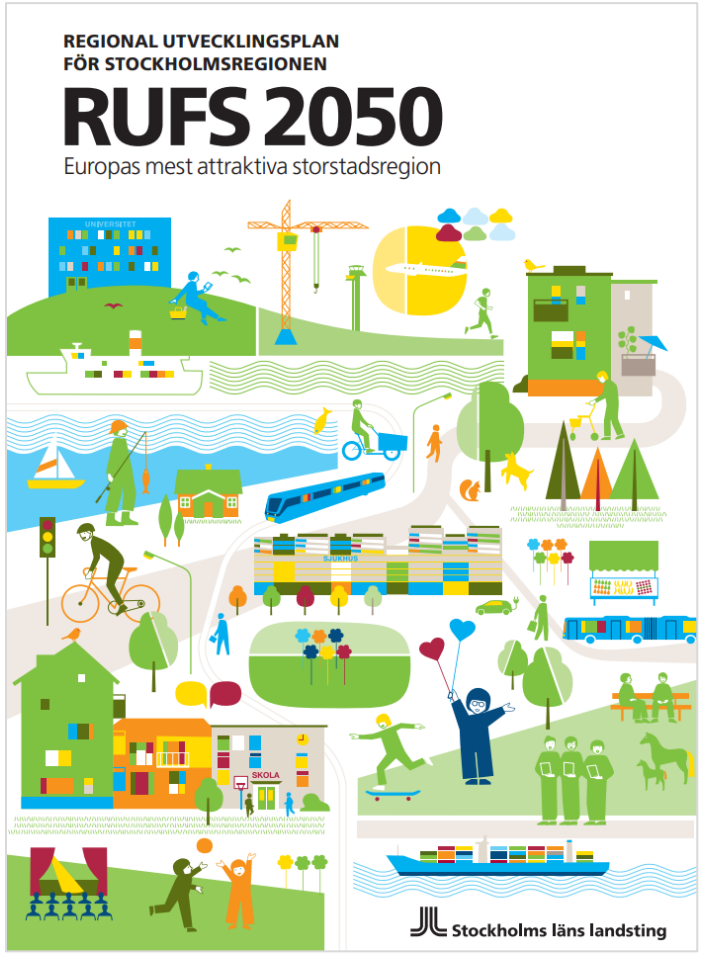

Besöksnäringen styrkeområde i RUFS 2050

- Sysselsättning - viktig jobb- och integrationsmotor som minskar utanförskapet
- Ekonomi – bidrar brett till samhället
- Attraktionskraft - bidrar till regionens och andra branschers attraktivitet

Besöksnäringen spänner över flera olika politikområden

Näringspolitik

Kulturpolitik

Landsbygds-/
skärgårdspolitik

Region Stockholm

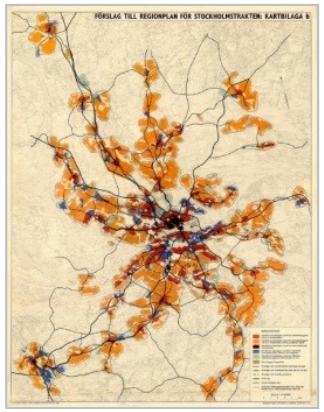

Tema: Rumslig struktur och plankartan

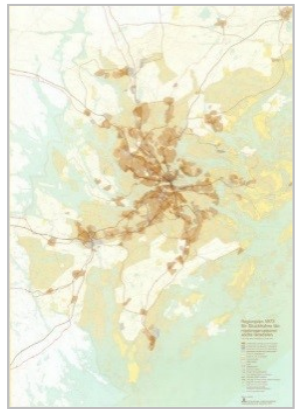
Bette Lundh Malmros

Regionplanering i ständig utveckling….

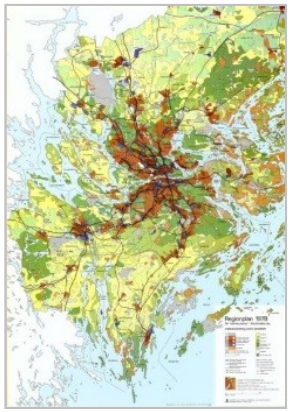
RP 1958

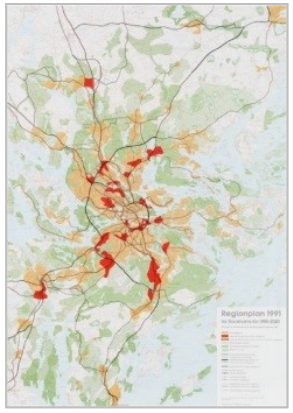
RP 1973

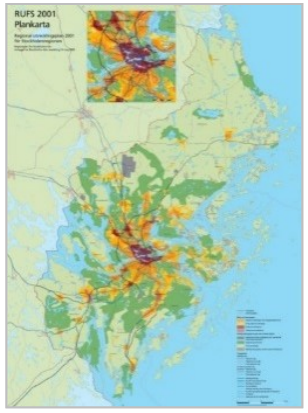
RP 1978

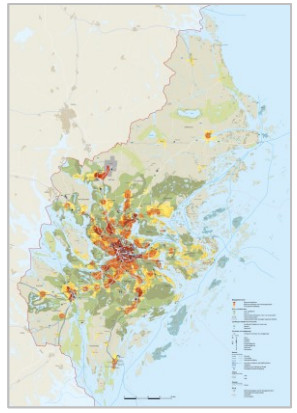
RP 1991

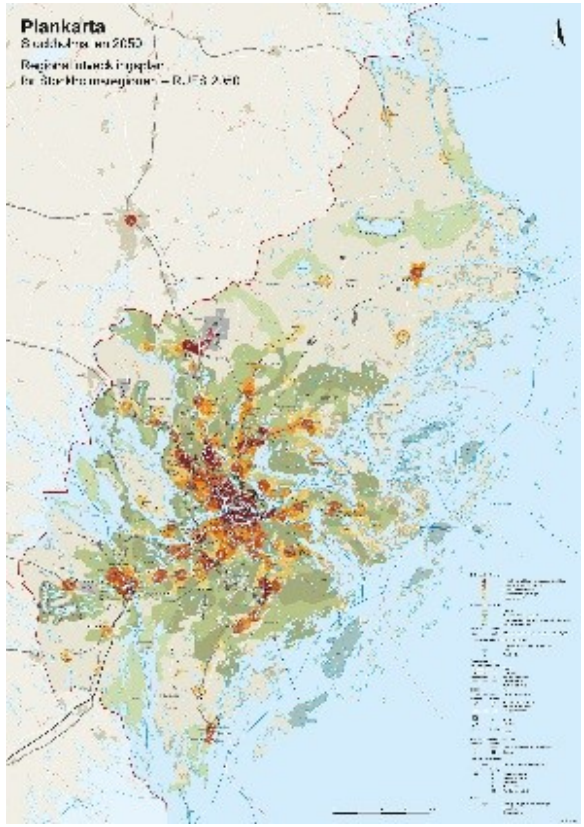
RUFS 2001

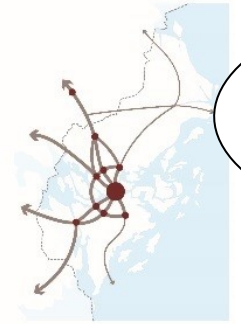
RUFS 2010

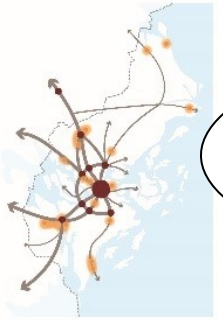
RUFS 2050

Rumslig struktur och plankartan

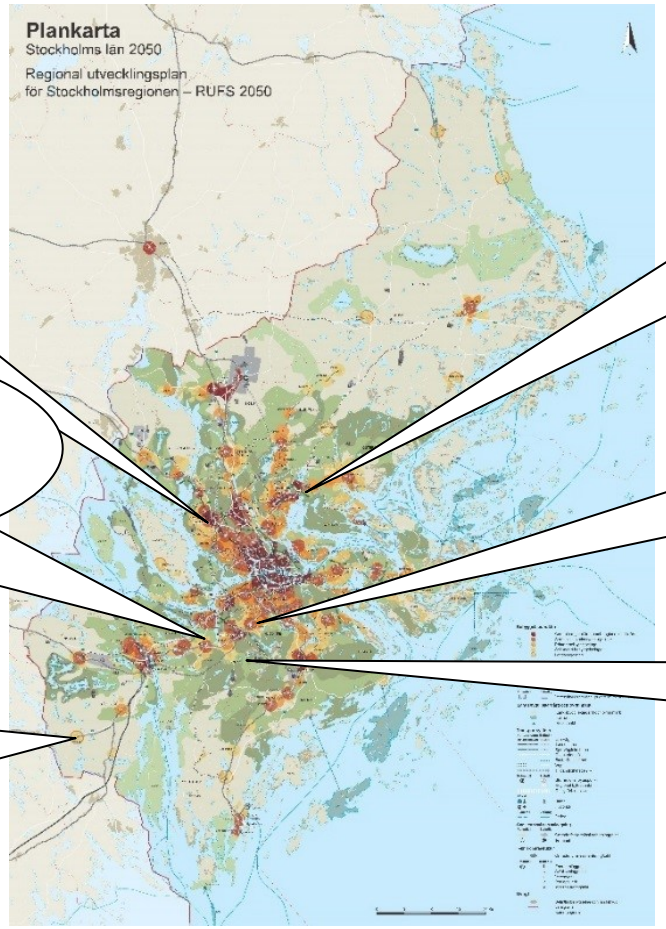
Sammanlänka de regionala stadskärnor

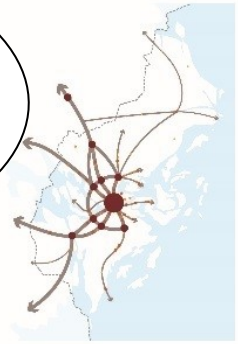
Resurseffektiva system för människor och gods

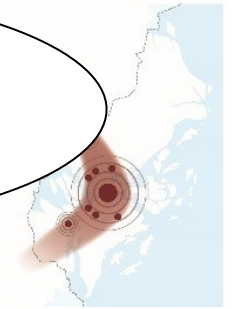
Starka kopplingar mellan stad och landsbygd

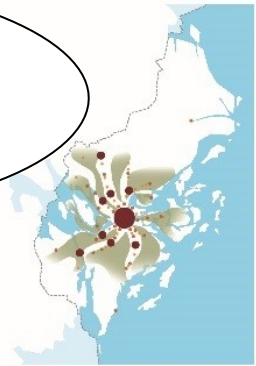
Stadsutveckling i de bästa kollektivtrafik-lägena

Tillgängliga innova-tions-, företags- och beslutsfattarmiljöer

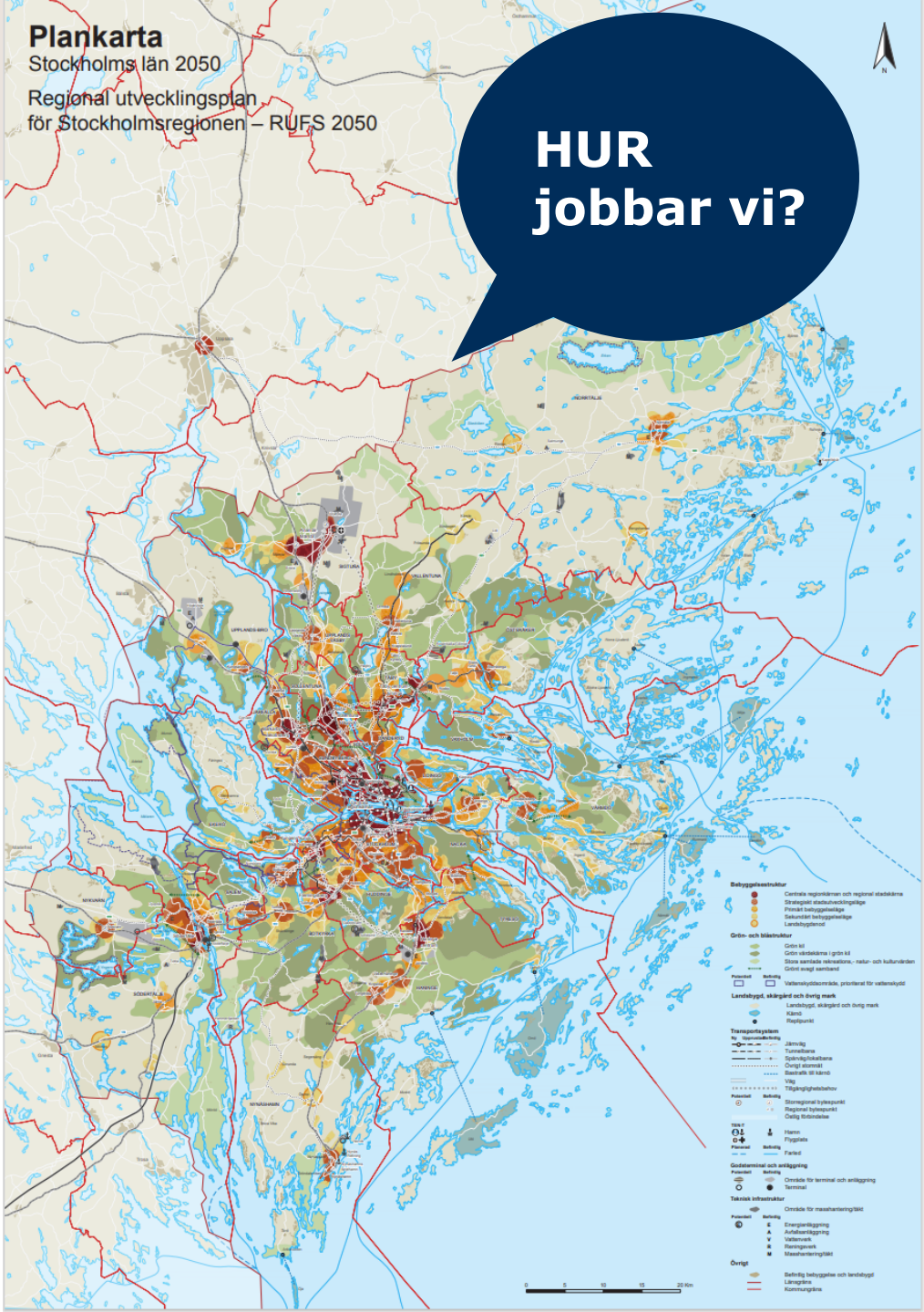
Sammanhängande grönstruktur och robust vattenmiljö

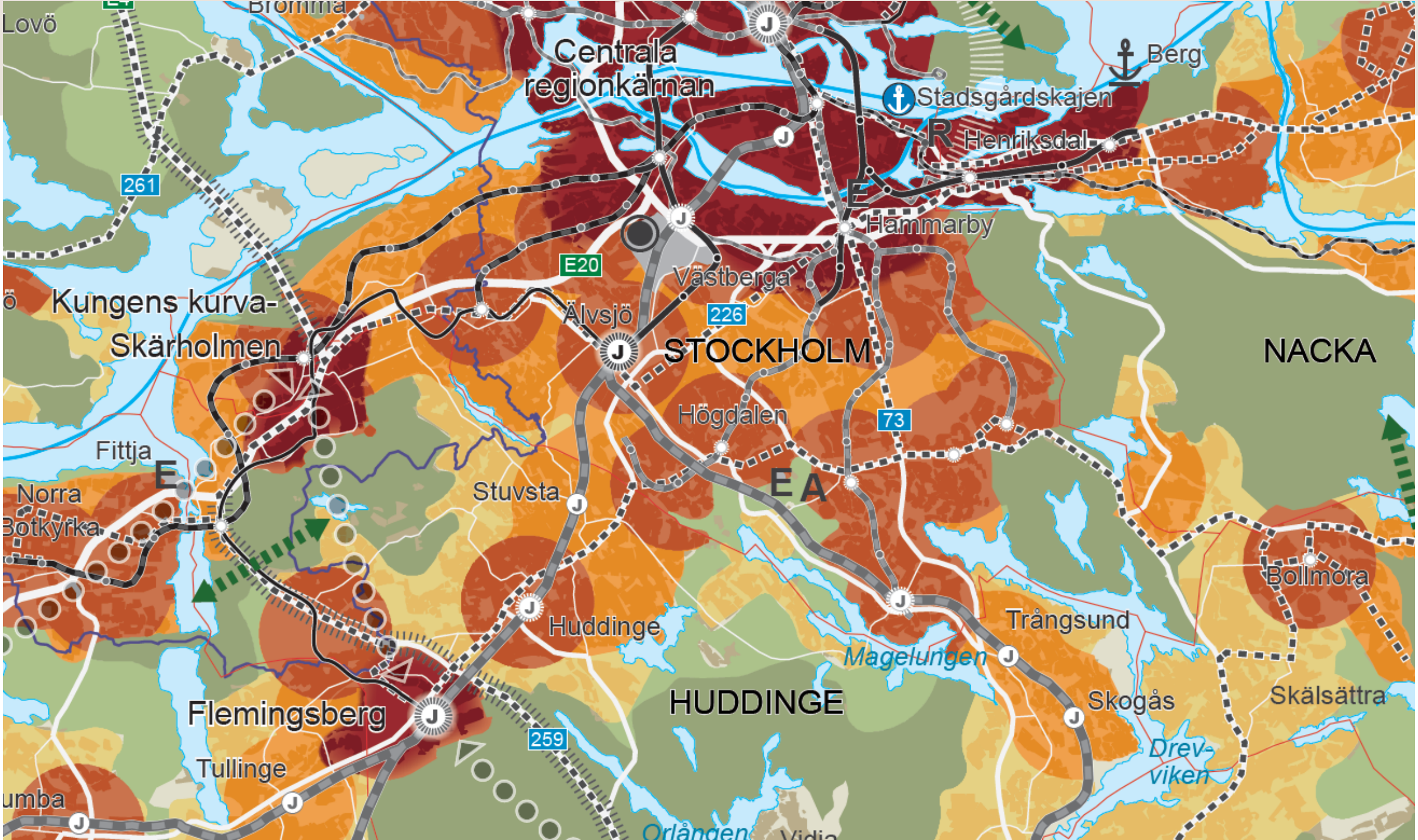

Region Stockholm

Plankartan i RUFS 2050

- En regional målbild för mark- och vattenanvändning
- Vägledande, inte styrande, för kommuner och andra aktörer i fysiska planering
- Hjälper kommuner att sätta sin egen planering i ett större perspektiv
- Utgår från de regionalt viktiga strukturer och funktioner. Gränsöverskridande
- Underlag för mellankommunal samordning
- Visar goda och smarta lägen för lokalisering

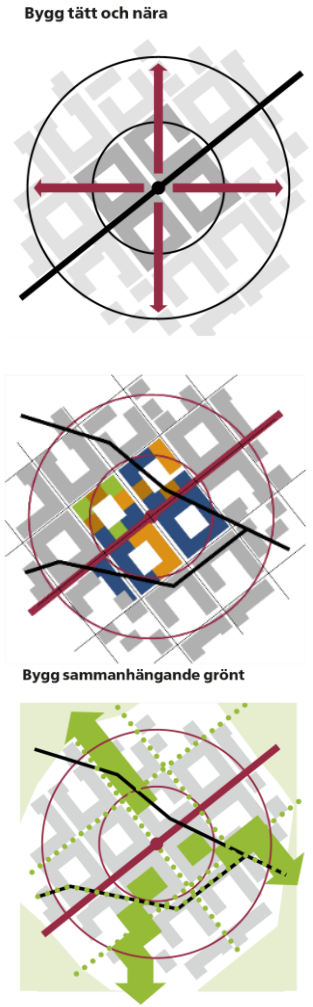

Lovö
Bromma
Centrala regionkärnan
Berg
Stadsgårdskajen
Henriksdal
261
Hammarby
E20
Västberga
Kungens kurva-
Skärholmen
Älvsjö
226
STOCKHOLM
NACKA
Högdalen
73
Fittja
Norra Botkyrka
Stuvsta
Bollmora
Huddinge
Trångsund
Magelungen
HUDDINGE
Flemingsberg
Skogås
Skälsättra
259
Tullinge
Drev-viken
Orlången

Regionalt prioriterad bebyggelsestruktur

- Regionala stadskärnor
- Strategiskt stadsutvecklingsläge
- Primärt bebyggelseläge
- Sekundärt bebyggelseläge
- Landsbygdsnoder
- Serviceorter

Bebyggelsekategori	Bebyggelse	Kollektivtrafik	Arbetsplatser, service och bostäder
Den centrala regionkärnan och regional stadskärna	Mycket tät till tät och sammanhängande bebyggelse	Mycket hög tillgänglighet med kollektivtrafik till hela regionen	Mycket hög andel kunskapsintensiva arbetsplatser, regionalt avancerad service och akademiska funktioner, flerbostadshus
Strategiskt stads-utvecklingsläge	Tät och sammanhängande stadsbebyggelse	Hög regional tillgänglighet med kollektivtrafik till stora delar av regionen	Tjänsteintensiva arbetsplatser, hög servicenivå, framför allt flerbostadshus
Primärt bebyggelse-läge	Medeltät till tät sammanhängande bebyggelse	God regional tillgänglighet med kollektivtrafik	Befolkningsstyrda arbetsplatser, god servicenivå, framför allt flerbostadshus men i kombination med småhus
Sekundärt bebyggelse-läge	Sammanhängande bebyggelse	God tillgänglighet till regionen med kollektivtrafik i rusningstid	Befolkningsstyrda arbetsplatser, visst utbud av service, flerbostadshus och småhus
Landsbygds-nod	Sammanhängande bebyggelse utifrån landsbygdens förutsättningar	Goda förbindelser till kommuncentrum och en nodfunktion för kollektivtrafiken på landsbygden	Befolkningsstyrda arbetsplatser, god servicenivå, flerbostadshus och småhus

Flerkärnigheten och regionala stadskärnor

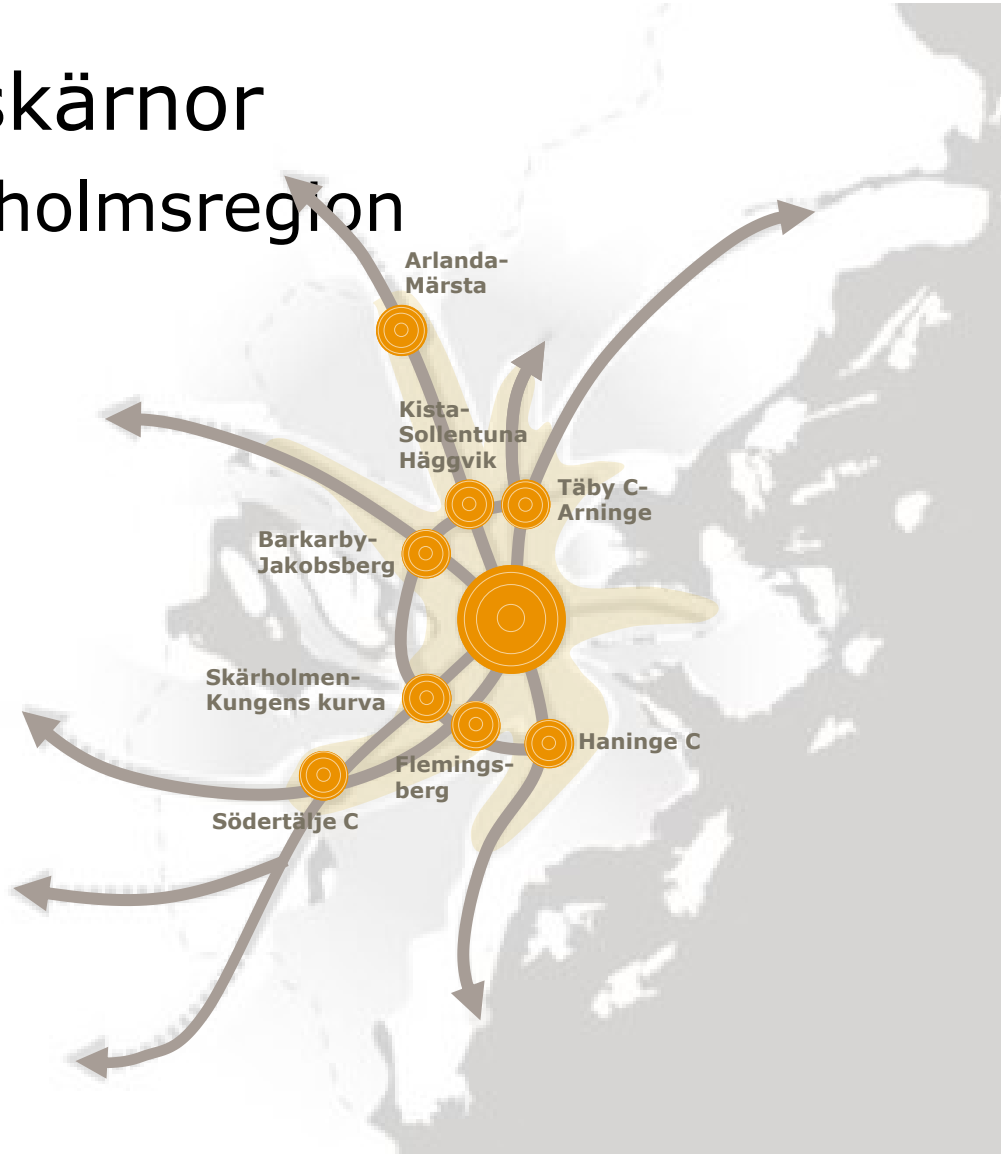
- En rumslig strategi för en hållbar Stockholmsregion

Avlastar den centrala regionkärnan och bidrar till ökad regional balans genom utveckling och tillväxt i regionens yttre områden

Fler av regionens invånare får nära till arbete, service och kollektivtrafik

Effektivt nyttjande av mark och gemensamma resurser så som kollektivtrafik, infrastruktur, teknisk försörjning och offentlig service

Minskade klimatutsläpp genom att fler kan resa kollektivt, gå eller cykla i sin vardag

Att utveckla stadskärnorna kräver samverkan

Gifter ihop det regionala utvecklingsuppdraget med regionplaneuppdraget

Samverkan mellan regionens samhällsaktörer; Region Stockholm, kommunerna, Trafikverket m.fl.

Samverkan med akademi, näringsliv och privata aktörer

Gröna kilar – ett framgångskoncept

Storstockholms gröna bälte, ***1990***

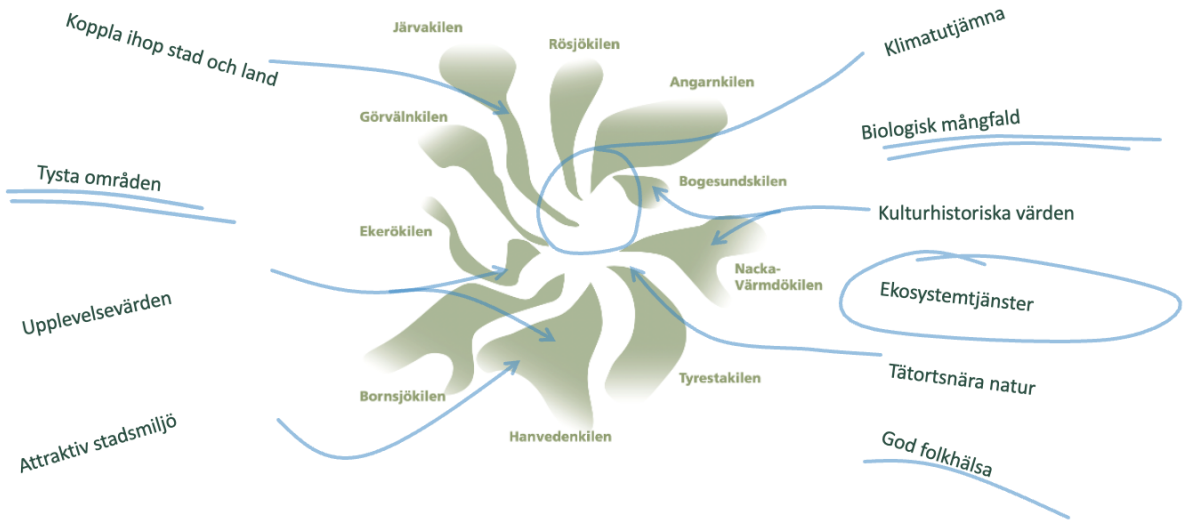
Storstockholms gröna kilar, ***1992***

Grönstrukturen i Stockholmsregionen, ***1996***

Region Stockholm

Gröna kilar som koncept och deras funktion

Det regionala OCH det lokala perspektivet

Figur 24. **Exempel på hur lokal och regional grönstruktur kopplas samman**

Källa: Tillväxt- och regionplaneförvaltningen

Slutsatser; så jobbar vi med regional fysisk planering

Regionala strukturbilder, kartor, vägledningar, förhållningssätt, handlingsplaner mm

Tar fram kunskapsunderlag, gör analyser, uppföljningar mm

Nätverk, samverkan, yttranden mm

Utlyser medel till projekt eller forskningsprojekt som går i linje med intentionerna i RUFS

Region Stockholm

Tema: Finansiering

Ludvig Landberg
Fanny Pettersson

Region Stockholm

Finansiering av hållbar regional utveckling

Uppdrag: *"med hjälp av tillgängliga regionala tillväxtmedel bidra till målen i den regionala utvecklingsstrategin RUFS, samt Region Stockholms mål en hållbar regional utveckling"*

Vilka är Region Stockholms finansieringsmedel för hållbar regional utveckling?

KRN

- Anslaget för hållbar regional tillväxt och skärgårdsutveckling
- Stöd till kommersiell service:
  - Driftsstöd
  - Servicebidrag
  - Investeringsbidrag
  - Korrosionsskydd för drivmedelsstation-er (KFD)

TIU

- Statliga regionala medel Anslaget 1:1 regionala tillväxtåtgärder
- Affärsutvecklingscheckar:
  - Digitalisering
  - Internationalisering
  - Grön omställning

EU-medel att växla upp mot:

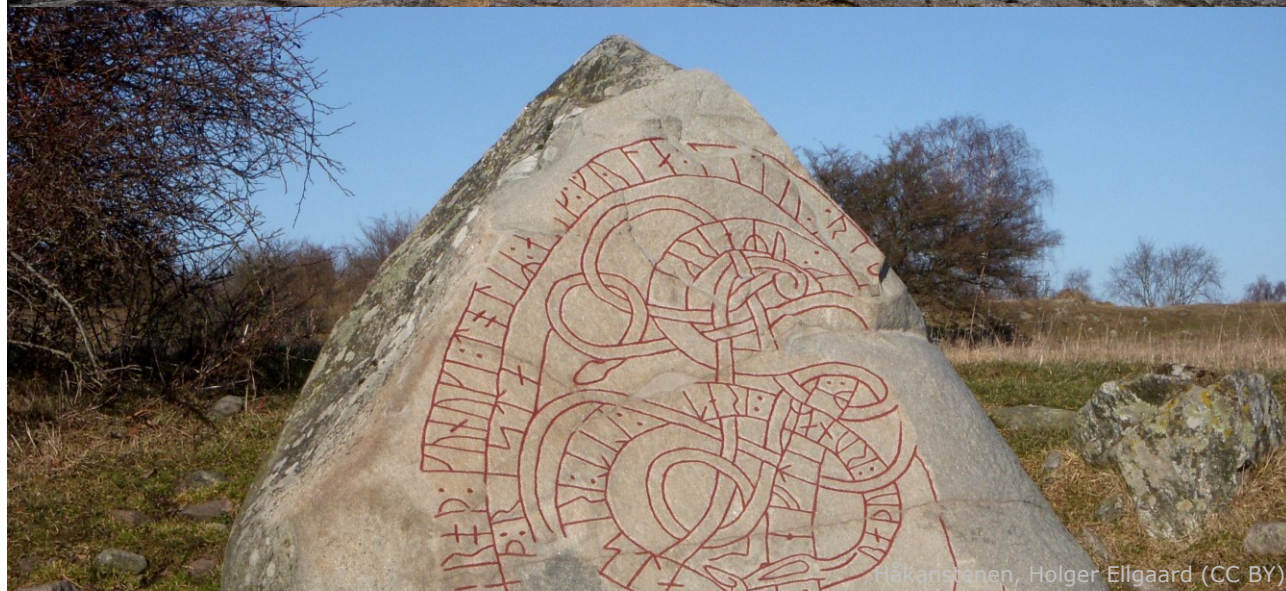
- Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF)
- Europeiska socialfonden+ (ESF+)
- Interreg Central Baltic
- Interreg Baltic Sea Region

Hur **används** de finansieringsmedel som ligger under KRN?

- Projektet Upptäck Hovgården Ekerö Kommun fick 300 000 kronor år 2021
- Utvecklade Hovgården, en del av världsarvet Birka och Hovgården enligt flertalet regionala mål
- Samverkade tillsammans med länsstyrelsen, statens fastighetsverk och världsarvsrådet.

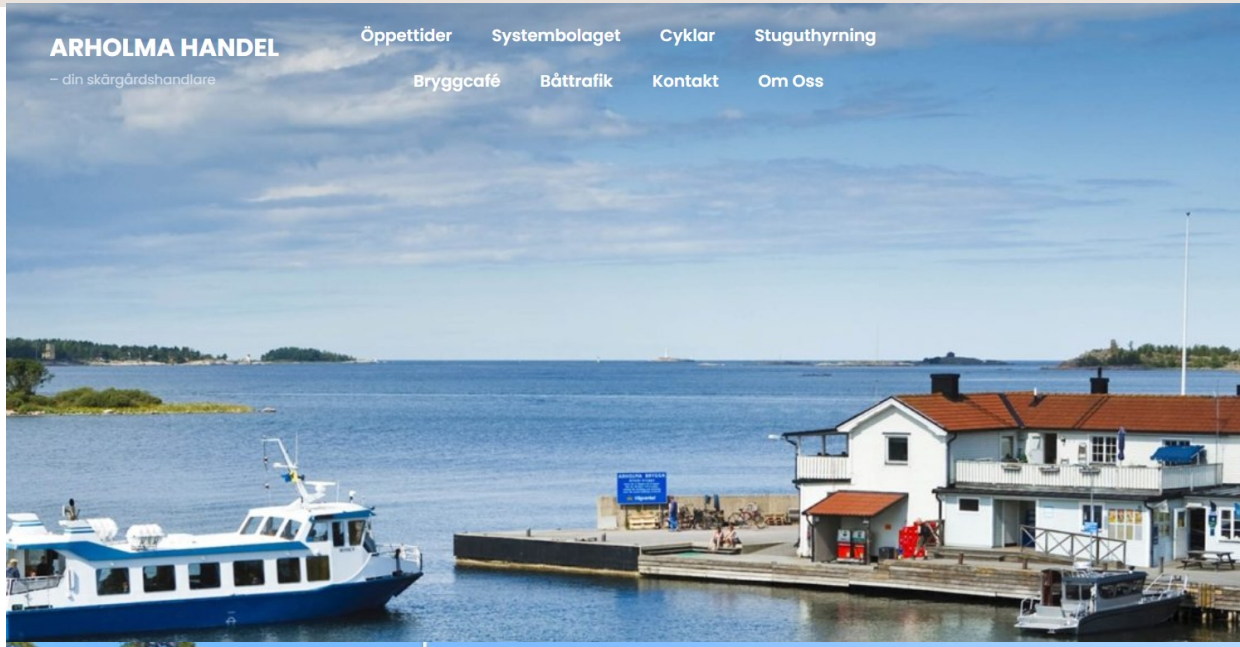
Drottningholms slottsområde och Skogskyrkogården är de två andra världsarven i Stockholmsregionen

Ansgarskorset Björkö/Birka Foto: Mats Montner, RAA (CC BY)

Håkanstenen, Holger Ellgaard (CC BY)

Hur **används** de finansieringsmedel som ligger under KRN?

- Driftstöd går till cirka 20 butiker
- Butiken ska ligga i glesbygd eller på ö utan fast landförbindelse
- Stödet gör det möjligt för dessa butiker att hålla öppet året runt
- Butikerna är ofta ombud för post & paket, apotek och systembolag
- Säkerställer att de av regionens invånare som inte bor i tätbebyggt område har tillgång till grundläggande kommersiell service

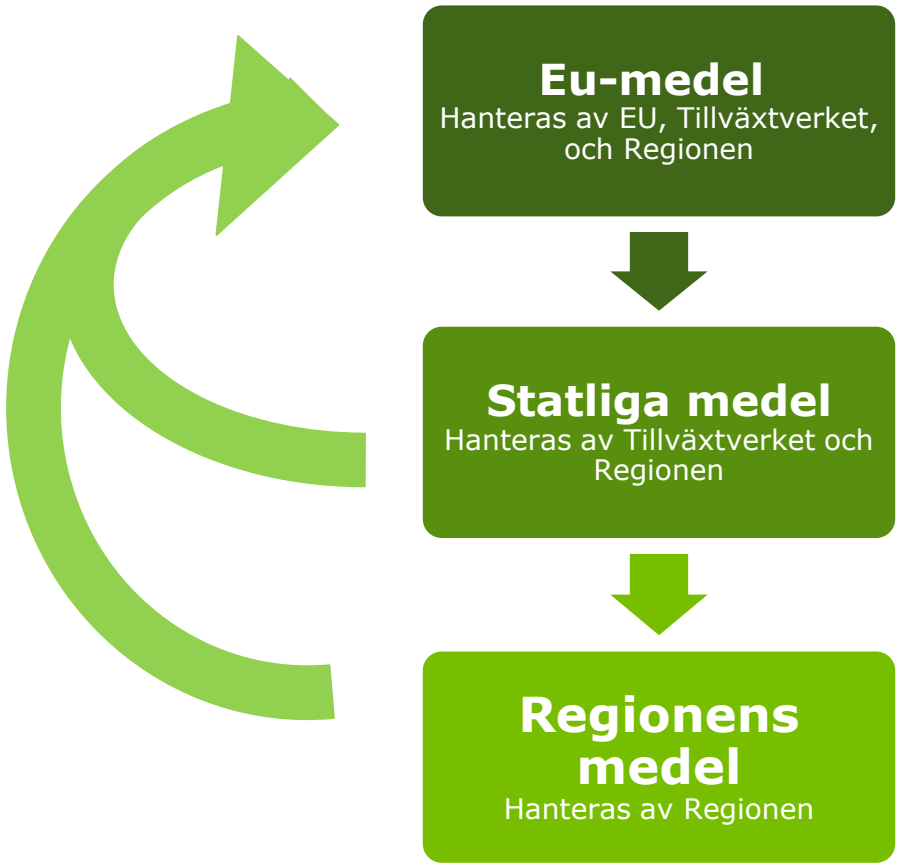
Hur **fungerar** Region Stockholms finansieringsverktyg?

EU-medel kräver medfinansiering!

ERUF = 1 : 0,66 (40%)
ESF+ = 1 : 1,5 (60%)
Interreg = **1 : 4** (80%)

Exampel: Det krävs 1 miljon av Regionens medel för att hämta hem 1,5 miljoner av ESF-medel.

Regionens egna medel räcker inte för att plocka hem de pengar som finns tillgängliga i ERUF och ESF+.

ERUF och ESF+, sammanlagt över 2 miljarder

1:1 ca 8 miljoner
Kommersiell service ca 11 miljoner

Vårat egna Anslag, ca 15 miljoner

Våra processer

Projektmedel

- Utlysningen öppnar för stödsökare
- Projektansökningar handläggs
- Beslut tas av nämnd eller på delegation
- Återrapportering sker varje halvår

Regleras via **Klimat- och regionutvecklingsnämndens riktlinjer för regional finansiering**, **RUFS 2050**, **Kommunallagen** samt **EUs regler om Statsstöd**.

Kommersiell Service

- Stöd kan sökas under året
- Handläggs löpande
- Beslut tas löpande via delegation
- Uppföljning

Stöden regleras via den **statliga förordningen** (2000:284), **Regionala Serviceprogrammet** (RSP) samt **Klimat och regionutvecklingsnämndens riktlinjer för regional finansiering**.

Framtid och utmaningar

Regionala projektmedel

- Synkronisera och kalibrera mot Tillväxtverkets utlysningar för att underlätta uppväxling mot EU-medel!
- Idag stänger höstens utlysning
- Höstens utlysning behandlas i oktobernämnden
- Fortsatt arbete med EUs regler om statsstöd

Kommersiell service

- Ta fram ett nytt Regionalt serviceprogram
- Tagit över investeringsbidraget från Länsstyrelsen
- Strategiska insatser för att förbättra samverkan mellan oss, kommuner och butiksägare.